

UCHWAŁA NR XXX.180.2013

RADY GMINY PRZYTYK

z dnia 27 czerwca 2013 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 594) oraz art. 176 pkt 1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku poz. 154) Rada Gminy Przytyk uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013 - 2015 w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przytyk.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy w Przytyku
mgr inż. Sylwester Stani

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXX.180.2013
Rady Gminy w Przytyku z dnia 27 czerwca 2013r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE PRZYTUK
NA LATA 2013-2015**

Wstęp

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

I. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań w ramach programu wspierania rodzin.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ww. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2013r. poz. 135) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by zarówno działania jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja).

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując „Gminny program wspierania rodziny w Gminie Przytyk na lata 2013-2015” należy brać pod uwagę między innymi:

- Ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 135),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 182 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późn. zm.),
- Ustawę z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2011 Nr 45 poz. 235).

II. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej swoją działalnością obejmuje 7.357 mieszkańców zamieszkałych w 26 sołectwach. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych gminie oraz zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2012 roku z różnych form świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytyku skorzystało łącznie 247 rodzin tj. 951 osób w rodzinach, co stanowi około 13% mieszkańców Gminy Przytyk.

Tabela 1. Powody przyznawania pomocy w 2012r.

L.p.	POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
1	UBÓSTWO	187	732
2	SIEROCTWO	0	0
3	BEZDOMNOŚĆ	1	1
4	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	79	483
	w tym wielodzietność	75	466
5	BEZROBOCIE	145	545
6	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	60	207
7	DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	66	233
8	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM	27	100
	W tym rodziny niepełne	15	48
9	RODZINY WIELODZIETNE	6	35
10	PRZEMOC W RODZINIE	6	29
11	POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0
12	ALKOHOLIZM	18	92
13	NARKOMANIA	0	0
14	TRUDNOŚCI W PRYZYKOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	4	5
15	TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	0	0
16	ZDARZENIE LOSOWE	7	29
17	SYTUACJA KRYZYSOWA	3	11
18	KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS -03

Z powyższych danych wynika, że w 2012 roku dominującymi problemami rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przytyku były: ubóstwo, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietności, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Bezradność jako nieumiejętność radzenia sobie z codziennymi problemami może być konsekwencją takich problemów jak: niepełnosprawność, uzależnienia, bezrobocie, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Należy jednak zauważyć, że bezradność może stanowić również przyczynę wymienionych powyżej dysfunkcji. Niejednokrotnie problemy te przenikają się, współistnieją, dlatego też niezwykle trudno jest wskazać problem pierwotny.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu wynika, że w 2012 r. w 1 rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 1 dziecko z terenu naszej gminy. Ponadto 5 rodzin (w tym 3 rodziny objęte nadzorem kuratora) nie wypełniało właściwie funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Dzieci z tych rodzin zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej. Trzeciak

Reasumując należało by podjąć działania, zmierzające w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności celem przywrócenia zdolności do wypełniania prawidłowo ról społecznych w oparciu o posiadane zasoby.

III. Zasoby umożliwiające realizację programu oraz budowę gminnego systemu wspierania rodziny

Zasoby instytucjonalne:

- Publiczne Szkoły Podstawowe: w Przytyku, we Wrzosie, we Wrzeszczowie,
- Publiczne Gimnazjum w Przytyku,
- Publiczne Przedszkole w Przytyku,
- Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Przytyku i we Wrzeszczowie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Przytyku,
- Komisariat Policji w Zakrzewie Ogniwo Prewencji w Przytyku,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Przytyku,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, Filia w Przytyku

Zasoby kadrowe:

- pracownicy socjalni,
- pedagodzy szkolni,
- dyrektorzy szkół,
- nauczyciele,
- psycholog,
- policjanci,
- pełnomocnik GKRPA,
- lekarze i pielęgniarki środowiskowe,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- radni i sołtysi.

III. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny.• Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny.• Dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych.• Baza instytucji wspierających rodzinę (w szczególności: policja, sąd, GOPS, PCPR, organizacje pozarządowe).• Oferty sportowe i baza lokalowa (stadion sportowy, boisko ORLIK).• Funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie gminy.• Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkoły.• Funkcjonowanie placówek oświatowych• Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym	<ul style="list-style-type: none">• Wysoki poziom bezrobocia.• Wysoki wskaźnik ubóstwa.• Wysokie koszty utrzymania rodzin• Ograniczona liczba miejsc w przedszkolu.• Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę.• Brak mieszkań chronionych i socjalnych.• Wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym• Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.• Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie.• Utrudniony dostęp do specjalistycznej służby zdrowia.• Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych.• Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.• Brak współdziałania rodziców w zakresie edukacji dzieci.• Brak ośrodków wsparcia rodzin na terenie gminy.• Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (m.in. prawnik, psycholog itp.).

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Polityka państwa przyjazna rodzinom. • Spadek bezrobocia. • Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. • Powstanie punktu konsultacyjnego świadczącego m.in. pomoc prawną, psychologiczną. • Stworzenie spójnego systemu wspierania rodziny. • Współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych. • Powołanie asystenta rodziny (pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych). • Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny. • Edukacja rodziców • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. • Funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych. • Zwiększenie środków finansowych w obszarze pomocy społecznej, edukacji i wychowania. • Większa aktywność organizacji pozarządowych. • Zwiększenie i zróżnicowanie bezpłatnych ofert kulturalnych. • Realizowanie programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, • Wzrost kosztów utrzymania rodzin. • Rozszerzenie zjawisk patologicznych (przemoc, narkomania, alkoholizm, uzależnienia). • Zaniechywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców. • Rozszerzenie kręgów ubóstwa (m.in. wśród osób pracujących). • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”. • Ograniczenie środków finansowych przeznaczonych na edukację. • Ograniczanie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów. • Brak środków finansowych na zatrudnianie asystentów rodziny. • Brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. • Niechęć do współpracy (min. brak zgody na asystenta rodziny).

IV. Misja

Każdą społeczność, w której warto żyć tworzą ludzie dobrej woli wspierający siebie nawzajem.

V. Cel główny programu

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

VI. Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
2. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.
3. Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

VII. Realizacja programu

Lp.	Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
<p>Cel szczegółowy nr 1: Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej</p>					
1.	Wspieranie rodzin i dzieci przez asystenta rodziny lub pracowników socjalnych.	2013-2015	Gmina, MOPS	Liczba wspieranych rodzin	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
2.	Realizowanie programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodzin	2013-2015	PCPR, Placówki oświatowe, GKRPA, Służba zdrowia	Liczba zrealizowanych programów	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
3.	Organizowanie szkoleń, prelekcji, porad, warsztatów dla rodziców	2013-2015	PCPR, Placówki oświatowe, GOPS, GBP	Liczba zrealizowanych szkoleń, warsztatów, porad	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
4.	Indywidualne poradnictwo zawodowe psychologiczne i pedagogiczne	2013-2015	Punkt konsultacyjny, PCPR, Placówki oświatowe, Powiatowy Urząd Pracy	Liczba porad	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
5.	Promowanie rodzinnej integracji.	2013-2015	Placówki oświatowe, GOPS, Gmina, Organizacje pozarządowe, GBP, GKRPA	Ilość imprez, spotkań integracyjnych	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
6.	Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę.	2013-2015	Gmina, GOPS, PCPR, Placówki oświatowe	Liczba szkoleń, kursów, warsztatów Liczba uczestników	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy nr 2:					
Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.					
1.	Analiza i monitoring sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	2013-2015	Gmina, GOPS, Placówki oświatowe, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Policja, Służba zdrowia.	Liczba analizowanych rodzin	Środki własne realizatorów działania,
2.	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc psychologiczna i prawna).	2013-2015	Gmina, GOPS, PCPR, Punkt konsultacyjny, Placówki oświatowe	Liczba konsultacji Liczba udzielonych porad	Środki własne realizatorów działania,
3.	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji	2013-2015	GOPS, PCPR, Punkt konsultacyjny, Placówki oświatowe, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny	Liczba monitorowanych rodzin	Środki własne realizatorów działania
4.	Organizowanie szkoleń, prelekcji, warsztatów, dla rodziców.	2013-2015	Placówki oświatowe, GKRPA	Liczba zrealizowanych szkoleń prelekcji porad	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
Cel szczegółowy 3:					
Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.					
1.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	2013-2015	GOPS, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Placówki Oświatowe,	Liczba monitorowanych rodzin	Środki własne,
2.	Organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2013-2015	GOPS, GKRPA	Liczba zorganizowanych form wypoczynku Liczba uczestników wypoczynku	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

3.	Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających (w razie potrzeby).	2013-2015	GOPS, Gmina	Liczba rodzin wspierających	Środki własne realizatorów działania, dotacje
4.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.	2013-2015	GOPS, Gmina	Liczba umieszczonych dzieci	Środki własne realizatorów działania, dotacje

VIII . Źródła finansowania

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- budżet państwa,
- budżet gminy,
- inne źródła finansowania (np. środki z Unii Europejskiej,).

IX. Prognozowane efekty realizacji programu

Dzięki współpracy instytucji i organizacji zostaną stworzone odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie:

- rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- reintegracja rodzin naturalnych poprzez powrót dziecka do naturalnego środowiska,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.

X. Realizatorzy programu

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytyku przy współpracy z :

- Urzędem Gminy w Przytyku,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Placówkami Oświatowymi i kulturalnymi,
- Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Policją,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Kościołem Katolickim.

XI. Monitoring i ewaluacja programu

1. Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację, przez koordynatora programu: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i przedstawieniu Wójtowi Gminy do ostatniego dnia lutego następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczyło. Wójt Gminy po zatwierdzeniu sprawozdania przedstawi je do przyjęcia Radzie Gminy w Przytyku
2. Ewaluacja programu
 - Rodzaj ewaluacji: końcowa,
 - Cel ewaluacji: ocena skuteczności i efektywności działań w ramach gminnego programu wspierania rodziny,
 - Metoda ewaluacji: analiza kosztów, skuteczności i efektywności.

Ewaluacji końcowej dokona Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytyku we współpracy min. z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Policją, placówkami oświatowym i służbą zdrowia - w oparciu o dane pochodzące z raportu z monitoringu przy uwzględnieniu, w poszczególnych obszarach problemowych wskaźników zawartych w punkcie VII niniejszego programu.

Wyniki ewaluacji zostaną opracowane w formie opisowej (tabele – porównania - wnioski) do dnia 30 kwietnia 2016 roku.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy w Przytyku
mgr inż. Sylwester Stani